Ümumi məlumat	**Fənnin adı, kodu və kreditlərin sayı**	**AZLL101 MüasirAzərbaycan dili -2 (Morfologiya) kredit, 6 AKTS**
	Departament	**Dillər və Ədəbiyyatlar**
	Proqram (bakalavr, magistr)	**Bakalavriat**
	Tədris semestri	**2021 / 2022-ci tədris ilinin yaz semestri**
	Fənni tədris edən müəllim(lər)	**Elza İsmayılova**
	E-mail:	**e-mail: elzaxanim@yahoo.com**
	Telefon:	**Tel.: 050 460 34 71 / 012 371 79 69**
	Mühazirə otağı/Cədvəl	**....... qrupu - I, III günlər saat 8:30 – 10:00**
	Məsləhət saatları	**Tələbələrlə razılaşdırılan vaxtlarda**
Prerekvizitlər	**Yoxdur**	
Tədris dili	**Azərbaycan dili**	

Fənnin növü (məcburi, seçmə)	**Məcburi**
Dərsliklər və əlavə ədəbiyyat	1. Abdullayeva G. Müasir Azərbaycan dili. II hissə (Morfologiya, sintaksis). Bakı: Elm və təhsil, 2013. 2. Əhmədova A. Azərbaycan dilindən praktikum. Bakı: Elm və təhsil, 2019. 3. Xəlilov B. Müasir Azərbaycan dilinin morfologiyası. I hissə. Bakı: Papirus NP, 2016. 4. Xəlilov B. Müasir Azərbaycan dilinin morfologiyası. II hissə. Bakı: Papirus NP, 2016. 5. Kazımov Q. Müasir Azərbaycan dili. Morfologiya. Bakı: Nurlan, 2010.
Kursun vebsaytı	**khazar.org**
Kursun təsviri	Kursda müasir Azərbaycan dilinin qrammatikası və onun növləri, haqqında ətraflı məlumat verilir, morfologiyanın növlərindən, kök və şəkilçi morfemdən, şəkilçilərin növlərindən, söz kökünə şəkilçi qoşuldiuqda baş verən morfonoloji hallardan, ümumi qrammatik kateqoriyalardan bəhs olunur, sözün quruluşu, nitq hissələri, onların bölgüsü, əsas və köməkçi nitq hissələri şərh olunur.
Kursun məqsədləri	Kursun tədrisində əsas məqsəd Azərbaycan dilinin morfoloji quruluşu haqqında tələbələrə elmi-nəzəri bilik verməkc, onları sözlərin dəyişməsi və əmələ gəlməsi qaydaları ilə ətraflı tanış etmək, tələbələrə sözlərin praκtiκ əhəmiyyətini və ayrı-ayrı nitq hissələri üzrə qruplaşması prinsiplərini mənimsətmək, sözün nitq praktikasında rol və əhəmiyyətini dərk etdirmək, tələbələrin lüğət ehtiyatını zənginləşdirməκ və onlarda bu dilə maraq hissi oyatmaqdır.
Tədrisin (öyrənmənin) nəticələri	Tələbələr müasir Azərbaycan ədəbi dilinin morfologiyasını mükəmməl mənimsəyəcək, morfologiyanın əsas vahidləri olan kök və şəkilçi, şəkilçilərin növlərini müəyyənləşdirəcək, nitq hissələrinin bölgüsü, əsas və köməkçi nitq hissələrinin özünəməxsus xüsusiyyətlərini elmi şəkildə öyrənəcək, düzgün morfoloji analizlər aparacaq, yazılı nitq bacarıqlarını təkmilləşdirəcək və yazı prosesində durğu işarələrindən yerli-yerində istifadə etməyi də bacaracaqlar.

Tədris metodları	**Mühazirə**	**+**	
	Qrup müzakirəsi	**+**	
	Praktiki tapşırıqlar	**+**	
	Praktiki məsələnin təhlili		
	Digər		
Qiymətləndirmə	**Komponentləri**		**Faiz (%)**
	Aralıq imtahanı		**30**
	Praktiki işlər (Yoxlama yazı / İmla)		**10**
	Fəallıq		**5**
	Davamiyyət		**5**
	Tapşırıq və testlər (Sınaq imtahanı/Quiz)		**10**
	Prezentasiya / Qrup müzakirə		**-**
	Final imtahanı		**40**
	Digər		**-**
	Yekun		**100**

Qaydalar (Tədris siyasəti və davranış, qiymətləndirmə meyarları)	**Praktiki işlər** **(Yoxlama yazı / İmla)** Semestrin sonunda yazdırılacaq. **Fəallıq** Fəallıq balı tələbənin dərslərdə şifahi və yazılı şəkildə iştirakına görə verilir. Fəallığa görə bal final imtahanından əvvəl yazılacaq. **Davamiyyət** Tələbə dərsdə 25 % iştirak etməzsə, imtahana buraxılmayacaq. **Tapşırıq və testlər (Sınaq imtahanı / Quiz)** Sınaq imtahanı tapşırıqlar şəklində olacaq və final imtahanından əvvəl keçiriləcək. **İmtahan haqqında:** 1. İmtahana hazırlaşarkən dərslərdə götürülmüş qeydləri öyrənməklə yanaşı, dərsin iş planında göstərilmiş ədəbiyyatlara, eləcə də digər mənbələrə də müraciət etmək lazımdır. 2. İstifadə ediləcək ədəbiyyatın bir qismi tərəfimizdən təmin ediləcəkdir. 3. Aralıq və final imtahanlarında suallar tapşırıqlar şəklində olacaqdır.

Cədvəl (dəyişdirilə bilər)

Həftə	Tarix (planlaşdırılmış)	Fənnin mövzuları	Dərslik / Tapşırıqlar
1.	2022 2022	Dilin qrammatik quruluşu. Qrammatika və onun növləri. Azərbaycan dilinin morfologiyası, tədqiqat obyekti və vəzifəsi. Sözün tərkib hissələri. Leksik və qrammatik şəkilçilər. Şəkilçilərin yazılışı. Sözün quruluşca növləri	Q. Kazımov. MüasirAzərbaycan dili (bundan sonra – MAD), s. 15- 41 Bədii ədəbiyyatdan nümunələr üzərində iş. Çalışmalar
2.	2022 2022	Nitq hissələrinin bölgüsü: əsas və köməkçi nitq hissələri. İsim əsas nitq hissəsi kimi. İsmin qrammatik məna növləri. Ümumi və xüsusi isimlər. Konkret və abstrakt isimlər. İsmin quruluşca növləri: sadə, düzəltmə və mürəkkəb isimlər	MAD, s. 42-56 “İsim” mövzusunun cədvəlləşdirilməsi. Çalışmalar üzərində iş.
3.	2022 2022	İsmin qrammatik kateqoriyaları. İsmin kəmiyyət kateqoriyası. Hal və mənsubiyyət kateqoriyaları. Hal və mənsubiyyət şəkilçili isimlərdə səsdüşümü. Xəbərlik kateqoriyası	MAD, s. 58-97 Bədii ədəbiyyatdan nümunələr üzərində iş Çalışmalar
4.	2022 2022	Sifət əsas nitq hissəsi kimi. Sifətin quruluşca növləri: sadə, düzəltmə və mürəkkəb sifətlər. Sifətin substantivləşməsi və adverbiallaşması. Sifətin dərəcələri, əmələgəlmə üsulları və yazılışı **8 Mart Beynəlxalq Qadınlar Günü**	MAD, s.98-123 Misralardakı sifətlərin dərəcəsinin müəyyənləşdirilməsi Çalışmalar üzərində iş
5.	2022 2022	Say əsas nitq hissəsi kimi. Sayın quruluşca və mənaca növləri. Sayların orfoqrafiyası və orfoepiyası Əvəzlik. Əvəzliyin mənaca növləri. Əvəzliyin hallanması, xəbərlik şəkilçisi ilə işlənərək cümlənin xəbəri olması	MAD, s. 124-135 Çalışmalar üzərində iş MAD, s. 135-158 Bədii ədəbiyyatdan nümunələr
6.	2022 2022	Feil əsas nitq hissəsi kimi. Feilin quruluşca növləri. Təsirli və təsirsiz feillər **Novruz bayramı (qeyri-iş günü)**	MAD, s. 159-216 Çalışmalar üzərində iş Bədii ədəbiyyatdan nümunələr
7.	2022 2022	**Novruz bayramı (qeyri-iş günü)** Feilin inkarlıq, növ və tərz kateqoriyaları. Feilin dəyişmə - təsrif sistemi.	MAD, s. 217- 247 Çalışmalar üzərində iş Bədii ədəbiyyatdan nümunələr
8.	2022 2022	Feilin zamanları. Feilin şəkilləri **Aralıq imtahanı**	MAD, s. 248- 263 Feilin zamanlarının cədvəlləşdirilməsi Çalışmalar üzərində iş
9.	2022 2022	Feil şəkillərinin şərti. Feilin bacarıq tərzi. Şəxs kateqoriyası. Feilin şəxssiz formaları. Feili sifətlərin həm sifətin, həm də feilin xüsusiyyətini daşıması	MAD, s. 259-275; 276-290 Verilmiş misralardakı feili sifətlərin tapılması Çalışmalar üzərində iş
10.	2022 2022	Feili bağlama. Feili bağlamalarda zərfə və feilə məxsus cəhətlər. Məsdər, ismin və feilin xüsusiyyətlərini daşıması	MAD, s. 291-311 Misralardakı məsdər, feili sifət və feili bağlamaların tapılması Çalışmalar üzərində iş
11.		Zərf haqqında ümumi məlumat. Zərfin mənaca	MAD, s. 313-333; 334-350

	2022 2022	növləri. Tərz, zaman, yer və miqdar zərfləri Köməkçi nitq hissələri. Qoşma haqqında ümumi məlumat. Qoşmanın mənaca növləri və yazılışı	Tələbələrin mövzuya uyğun çalışmalar hazırlaması Bədii ədəbiyyatdan nümunələr üzərində iş
12.	2022 2022	Bağlayıcı köməkçi bir nitq hissəsi kimi. Sintaktik vəzifəsinə görə bağlayıcıların növləri. Bağlayıcı və bağlayıcı sözlər	MAD, s. 351-366 Çalışmalar üzərində iş. Bədii ədəbiyyatdan nümunələr
13.	2022 2022	**Yoxlama yazı (İmla)** Bağlayıcılarda vergülün işlədilməsi	MAD, s. 367-378 Verilmiş parçada durğu işarələrinin qoyulması Çalışmalar üzərində iş
14.	2022 2022	Ədat köməkçi nitq hissəsi kimi. Ədatların mənaca növləri Modal sözlər haqqında ümumi məlumat. Modal sözlərin mənaca növləri	MAD, s. 379-386 Verilmiş parçada orfoqrafik səhvlərin düzəldilməsi və durğu işarələrinin qoyulması Bədii ədəbiyyatdan nümunələr
15.	2022 2022	**Sınaq imtahanı / Quiz** Nida haqqında ümumi məlumat. Nidaların törəmə yolları və mənaca növləri. Nidaların quruluşu və imlası	MAD, s. 387-393 Verilmiş misralardakı nidaların tapılması və durğu işarələri ilə bağlı səhvlərin düzəldilməsi Çalışmalar üzərində iş
16.	2022 2022	Keçilmişlərin təkrarı Fənn üzrə aktivliyə və dərslərə davamiyyətə görə balların yazılması	Çalışmalar üzərində iş
		Final imtahanı	